

PRAKTIJKVOORBEELDEN: TWAALF BIBLIOTHEEKTIPTIPS

We polsten bij bibliotheken in Vlaanderen en Nederland naar inspirerende praktijkvoorbeelden. Hieronder vind je een top 12 in willekeurige volgorde. Voor elk wat wils!

door Poëziecentrum

1. CREËER EEN LOKAAL VERHAAL

Werk samen met lokale dichters en artiesten, er zijn veel mogelijkheden! Je kunt ook een stads- of dorpsdichter aanstellen. Geef hun een podium, laat hen een poëzieroute begeleiden, vraag een pop-up performance te geven tussen de rekken en/of een passend gedicht te schrijven dat je laat drukken op een postkaart of bladwijzer en/of doormailt tijdens de Poëzieweek. Je kunt het gedicht ook verwerken in je automatisch antwoord (out-of-office gedicht).

Vraag altijd toestemming aan de dichter of uitgever als je een gedicht gebruikt!

- ❖ Tijdens de Poëzieweek van 2021 heeft de stadsdichter van Hengelo, Hettie Franken, elke dag via een filmpje voorgedragen uit haar favoriete dichtbundels. Heb je (nog) geen stadsdichter? Misschien kan een bekende inwoner, de burgemeester of enkele bibliotheekambassadeurs favoriete gedichten voorlezen. De filmpjes kun je vooraf (laten) opnemen.

2. ONTDEK DE OPENBARE RUIMTE

Poëzie in de openbare ruimte is vaak een verrassende match. Onverwachts ontdek je mooie versregels. Dat kan in het stadscentrum zijn; bij bankjes of in de buurt van horeca, plekken van ontmoeting en verbinding. Misschien kun je een lokale wandeling organiseren die draait rond het thema 'vriendschap'. Bij bijzondere haltes kunnen gedichten worden voorgelezen of een weetje worden gedeeld over vriendschappen in de natuur, vriendschappen in de stad, vriendschappen in de literatuur, enzovoort.

- ❖ In 2021 werd het wandelbos Parkheide in Tremelo (BE) omgetoverd tot een Poëziebos. Iedereen kon een zelfgemaakt of favoriet gedicht doorsturen. Het thema van de Poëzieweek stond centraal. De gedichten werden op een ludieke manier verwerkt als kunstwerken.

Poëziebos Parkheide

- ❖ De gemeente Putte organiseerde in 2021 de affichecampagne Raam zkt gedicht/Gedicht zkt raam. Bij de lokale handelaars werd een gedicht opgehangen van een lokale auteur, passend bij de tijd. Ook inwoners konden hun favoriet gedicht aan het raam ophangen. Er werden acht lokale amateur dichters benaderd met het verzoek een gedicht te maken rond een kunstwerk. Die gedichten zijn op grote platen geprint (met daarbij foto van de inspiratiebron) en achter de ramen bevestigd. Zo konden mensen, hoewel de bibliotheek gesloten was, toch de gedichten lezen.
- ❖ In Retie werd in 2021 een haikuwandeling opgezet i.s.m. Provinciaal Groendomein. Haiku's van Retiese dichters werden op houten planken gebrand en naast een wandelweg geplaatst. De Retiese dichter Paul Vincent schreef speciaal voor de bibliotheek een gedicht. Drie creatievelingen (auteur/illustrator/kunstenaar) ontwierpen een bladwijzer met eigen gedichten rond de thema's samen, hoop en vertrouwen.

3. ZORG VOOR EEN POËTISCHE AANKLEDING

Kleed verschillende gangen en hoeken aan met poëzie. Investeer in mooie posters, kussenslopen of ander materiaal. Misschien hebben jullie wel veel ramen? Het zijn geschikte plekken om gedichten te bevestigen. Je kunt ze printen op een doorzichtige folie of beschrijven met krijtverf.

Piep ook eens op www.plint.nl, waar je mooie objecten met poëzie kunt vinden! Je kunt zelf materiaal (laten) creëren via een workshop of misschien is er wel een lokale maker met gouden handen! Een fijne sfeer maakt een wereld van verschil.

- ❖ De bibliotheek van Willebroek verzorgde do it yourself-raamgedichten. Zowel de eigen ramen werden versierd als die van de bezoekers... Geïnteresseerden konden een gratis stickervel (A3) afhalen met losse woorden!

<https://willebroek.bibliotheek.be/nieuws/leve-de-poezie-postkaarten-en-diy-raamgedicht>

Do it yourself-raamgedichten

- ❖ Op magnetische borden (of een muur met magneetverf) passen dan weer woordjes... op magneten! Bezoekers kunnen zo op elke dag van de Poëzieweek samen een gedicht van de dag maken. Kleine meesterwerkjes? Deel 's avonds kunnen de resultaten via social media en inspireer anderen! Op zoek naar kant-en-klare woordmagneten? Koop dan set met 'Koelkastpoezie'.

4. NODIG EEN DICHTER UIT IN DE BIBLIOTHEEK

De meeste dichters, zowel voor kinderen als voor volwassenen, geven graag lezingen, performances en/of workshops. Het thema 'vriendschap' kan een mooie invalshoek zijn! Voorzie een podium of een gezellige leeshoek of laat de dichter op verschillende haltes in de bib voorlezen (een poëzieroute in de bib). Misschien wil de dichter behalve voorlezen ook wel vragen beantwoorden of opdrachten geven (een doos of koffertje met vragen- en opdrachtenkaartjes kan handig zijn). Op zoek naar tips en ondersteuning?

- ❖ Vlaanderen: www.auteurslezingen.be / Nederland: www.schrijverscentrale.be
Ook tips voor digitale schrijversbezoeken!

5. ORGANISEER EEN POËZIEWORKSHOP OF CREATIEVE POP-UP OPDRACHT

Wil je graag de bezoekers de creatieve handen uit de mouwen laten steken? Boek dan een workshop rond slampoetry, het schrijven van poëzie ... En misschien kun je de resultaten laten zien in de bib of via de social media van de bib.

Op zoek naar tips en ondersteuning?

- ❖ Poëzieweekpartners:
Vlaanderen: www.creatiefschrijven.be / www.schoolderpoezie.be
- ❖ Andere organisatoren:
www.lettergekleter.be/roekoe

www.villabasta.be
www.woordreus.be

- ❖ Mogelijk kun je ook samenwerken met de academie voor een workshop rond het maken van stiftgedichten, collagegedichten, stapelgedichten ...
- ❖ Is een workshop te lang? Voorzie een korte pop-up opdracht in de inkomhal. Het resultaat kan de bezoeker meenemen naar huis ... maar leuker is het om alles een plekje te geven in de inkomhal. Voorzie een poëziemuur, -draad, -rek of iets anders en laat de woorden en zinnen los op de wereld!
Enkele jaren geleden liet de bib van Bilzen de bezoekers overhead-poëzie maken. Vooraf werden leuke, handige, grappige, korte en lange woordjes uitgeprint op transparanten. Dankzij een oude overheadprojector kregen de gedichten een plekje in de inkomhal.

6. MAAK EEN (POËZIE)PODCAST

Gedichten die worden voorgelezen komen tot leven! Een dichter die vertelt over het eigen werk en de inspiratiebronnen kan meer inzicht geven. Via een podcast kun je het publiek op sleeptouw nemen!

- ❖ De bibliotheek van Schaarbeek organiseerde in 2021 'Dichter in mijn buurt', een poëziewandeling met lokale dichters, waaronder ook heel jonge dichters! Via een podcast werden twintig locaties met elkaar verbonden. De gedichten hingen op in het straatbeeld én waren te horen via de podcast. De afzonderlijke opnames zijn nog steeds te horen via de website.
<https://schaarbeek.bibliotheek.be/dichter-mijn-buurt-o>
- ❖ Podcasting is erg populair en ook steeds meer bibliotheken willen er mee aan de slag.
Probiblio verzamelt voor bibs nuttige tips voor het maken van een goede podcast.
<https://www.probiblio.nl/blog/hoe-maak-je-een-goede-podcast>

7. VOORZIE EEN THEMASTAND

De Poëzieweek vormt het uitgelezen moment om de poëziesamenvatting in de kijker te zetten. Kneed de poëziehoek extra feestelijk aan of voorzie een themastand op een opvallende plek. Vergeet de gezellige kussens, het leeslampje én wat extra sfeer rond het thema 'vriendschap' niet! Misschien kan een apart meubel worden voorzien, passend bij het thema, zoals een zetel waarin vrienden samen kunnen genieten van poëzie of een gedicht kunnen schrijven voor elkaar, of een mand met papieren complimentjes die de bezoekers aan elkaar kunnen geven.

Op zoek naar geschikte titels rond het thema 'vriendschap'? Raadpleeg onze tiplijst in deze gids én check de aanvullingen op de website: www.poezieweek.com/bibliotheek.

Misschien kunnen bibliotheekmedewerkers een favoriete bundel kiezen en kort beschrijven (op een postkaart of post-it) waarom het werk de moeite is of aanspreekt. Misschien zijn er ook bibliotheekambassadeurs, bijvoorbeeld leden van een leesgroep, die kunnen helpen.

Deel enkele tips via de Facebookpagina en Instagrampagina van de bibliotheek en vergeet de hashtag #poezieweek niet.

8. ZET EEN POËZIENTOONSTELLING OP

Misschien mag iets meer mag zijn dan een themastand! Poëzie kun je op panelen en posters aanbrenen, in kijkdozen verwerken of verstoppen op onverwachte plekken. Gedichten vind je niet alleen in de collectie. Je kunt ook de favoriete gedichten van de bezoekers vragen en deze ophangen in een boom of een object. Via een poëziewedstrijd kun je de bezoekers vragen om zélf in de pen te kruipen.

Gedichten kun je ook combineren met andere kunstvormen zoals fotografie of illustraties. Misschien zijn er wel lokale kunstenaars die een werk kunnen bezorgen én een passend gedicht zoeken in de bibliotheekcollectie. Je kunt tijdens de opening een wandeling organiseren langs de werken waarbij telkens ook de gedichten worden voorgelezen (door de kunstenaar bijvoorbeeld).

- ❖ De bibliotheek van Tielt maakte in 2021 een minimumuseum. Op de wanden van het minimumuseum stonden elf gedichten die geïnspireerd waren op een kunstwerk. De werken hingen naast de gedichten. De maker, bibliotheekmedewerker Tim Verstrynge, die elk jaar de Poëzieweek coördineert, voorzag leuke details in de maquette. Er was ook een gratis catalogus met de gedichten, in leesbare letters.

Minimumuseum in bibliotheek van Tielt

- ❖ De bibliotheek van Brasschaat hing vorig jaar gedichten en foto's op in de bibliotheek. Iedereen vanaf 7 jaar kon deelnemen aan de poëziewedstrijd 'Dichter in beeld', waarbij een gedicht werd geschreven bij een foto. Een jury koos de mooiste gedichten. De winnaars kregen een pakket met bundels én een uitnodiging voor een poëzieworkshop.

9. WERK SAMEN MET DE ACADEMIE VOOR WOORD

Bibliotheken en academies kunnen veel voor elkaar betekenen. Lesgevers kunnen een workshop geven, leerlingen kunnen voordragen. Een toonmoment in de bibliotheek kan het startschot of de apotheose zijn van een poëziewedstrijd.

- ❖ De bibliotheek van Bilzen organiseerde een poëziewedstrijd en plande een toonmoment in de bibliotheek met de leerlingen van de academie als afsluiter van een traject en als startmoment van een wedstrijd. Dichtster Sylvie Marie was het boegbeeld van de wedstrijd. Tijdens de Poëzieweek gaf ze via een filmpje elke dag een tip voor het schrijven van een goed gedicht.
<https://bilzen.bibliotheek.be/zelf-poezie-schrijven?theme=283>
- ❖ De bibliotheek en academie van Bornem organiseerden in 2021 samen (wat ook het thema was van de Poëzieweek) een fijn programma. Live poëzie brengen voor een publiek ging niet omwille van corona. Als alternatief presenteerden ze een poëzietelefoonlijn en een poëzieweek met een livestream. Leerlingen van de woordafdeling brachten de gedichten.
<https://bornem.bibliotheek.be/poezieweek2021>

10. GA DIGITAAL

- ❖ De bib van Wijnegem maakte een online poëziequiz: eentje voor volwassenen en eentje voor kinderen. Ze deden dit via een gratis en gebruiksvriendelijk programma dat je hier kunt vinden: <https://www.tryinteract.com/die>. De link werd op de website gedeeld zodat iedereen individueel kon deelnemen. Ook de leerkrachten kregen een e-mail met de link. De bibliotheek kreeg fijne reacties!

Wat weet jij over gedichten? (9-14j)

- ❖ In de bib van Haaltert maakten ze vorig jaar een poëziewandeling met de app Actionbound. Bezoekers installeerden de app op de smartphone en scanden de code aan de ingang van de bib. Voor wie wou was er een geprint wandelplan verkrijgbaar.

Op de website van Mediaraven vind je info over het maken van een spel, wandeling ... met Actionbound: <https://www.mediahelpdesk.be/vraag/actionbound-maak-je-eigen-citygame>

- ❖ Met de gratis app Wolk kunnen bezoekers van de bibliotheek door een virtueel museum vol poëzie wandelen. Met gebruik van augmented reality komen gedichten tot leven op een manier die goed aansluit bij de belevingswereld en het mediagebruik van jongeren. Het bijbehorende lesprogramma voor primair en voortgezet onderwijs geeft extra handvatten om met de app aan de slag te gaan. Met behulp van de communicatietoolkit breng je de app onder de aandacht van je publiek. Voor €100 kan je al een zuil, een boekenplankposter en een aantal A3-posters bestellen. Meer info: www.probiblio.nl/wolk.

11. VOORZIE EEN POËTISCH GESCHENKJE

Veel bibliotheken geven al een poëziekaartje mee aan de bezoekers. De bib van Opwijk stuurde vorig jaar ook poëziekaartjes naar de vrijwilligers!

Tot 10 november kon je de Poëzieweekkaartjes bestellen. Indien je hiervoor te laat was, kan je ook nog altijd op www.poezieweek.com/media leuk materiaal vinden. Er zijn natuurlijk nog meer mogelijkheden! Misschien wil je wel zelf kaartjes of bladwijzers maken en een vriendschapsgedicht van een lokale dichter meegeven. Passend bij het thema 'vriendschap' zijn complimenten. Voorzie kleine papiertjes met dichtregels over 'vriendschap', die de bezoekers aan elkaar kunnen geven. Een creatieve bibliotheek? Je kunt nog veel meer zelf maken of laten maken: buttons met een dichtregel, stickers of tote bags bijvoorbeeld. Misschien kunnen lokale handelaars wel iets voorzien. In de verpakking voorzie je dan natuurlijk een dichtregel.

12. BEPERK JE NIET TOT DE POËZIEWEEK

Poëzie past bij elk moment van het jaar. Valentijn, Moeder- en Vaderdag, vakantie, de eerste schooldag, herfst, Kerstmis ... Ook op de grote momenten in het leven zoals een geboorte, huwelijk of overlijden speelt poëzie een belangrijke rol. Dichters vinden vaak net die woorden die ons ontschieten. De poëziesamenvatting van de bibliotheek kan dus het hele jaar door inspireren! Laat je bezoekers en medewerkers ook op diverse momenten poëzie ontdekken. Of misschien kun je de medewerkers wel verrassen tijdens een feest, een vergadering, in de koffiehoek, in de lift, tijdens een uitstap ... met een passend gedicht.

DISCLAIMER

Vraag altijd toestemming aan de dichter of uitgeverij als je een gedicht gebruikt. Vermeld zeker ook de naam van de dichter en de bundel.

Ere wie ere toekomt!

PROMOTIE

Op de website van Poëzieweek vind je gratis beeldmateriaal om de activiteit van tevoren aan te kondigen, zo kun je tijdig de juiste doelgroep bereiken. Met het logo, de banners voor de social media en een sjabloonaffiche, kun je activiteit in de Poëzieweekstijl bekend maken! Vergeet de hashtag #poezieweek niet!

<https://poezieweek.com/media>

Je activiteit kun je ook aanmelden op de website van de Poëzieweek:

<https://poezieweek.com/activiteit-toevoegen>

Maak promotie via de diverse mediakanalen van de bibliotheek.

Publiceer de activiteit in de lokale streekkrant en/of magazines en contacteer de scholen uit de regio om hen op te hoogte te brengen van de activiteit.